

GDO: gezinsdiagnostisch onderzoek

Diagnostiek kent een belangrijke plek in de zorg. Het kan ook in het werken met gezinnen helpen! Doel is vaak patronen in kaart te brengen, maar ook nieuwe zienswijzen te creëren met het gezin om te werken aan waar ze last van hebben.

Hoe je een GDO vormgeeft en uitvoert, wordt bepaald door diverse contexten. De cursus is daarom zowel theoretisch als technisch van opzet. Vanuit theorie omtrent assessment, diagnostiek, taxatie, functie-analyse en indicatiestelling binnen behandelsettingen wordt geoefend met diagnostiek en de uitwerking daarvan voor in de dagelijkse praktijk. Een beslismodel wat betreft diagnostiek-keuze staat hierbij centraal. Hiernaast is er ruimte voor het doornemen en superviseren van het door deelnemers uitgevoerde GDO waarin we je eigen leerdoelen meenemen.

Kader cursus gezinsdiagnostisch onderzoek

In de psychologische hulpverlening krijgt diagnostiek steeds meer nadruk en gezins- en relatietherapeuten werken steeds vaker met behandelplannen en protocollen. Hét gezinsdiagnostisch onderzoek bestaat niet. Er bestaat geen consensus over de theorie, de inhoud en de methoden van GDO. Van systemisch werkende psychotherapeuten kan specialistische competentie worden verwacht t.a.v. het kunnen onderzoeken van echtparen en gezinnen. Kennis, vaardigheden en attitude betreffende GDO behoren tot de competentie van een systemisch werkende psychotherapeut. Het uitvoeren van GDO vindt plaats in het kader van casus formulering en het afwegen van verandermogelijkheden en is daarmee een van de hoekstenen van deze specialisatie (Stanton & Welsh, 2011).

Bij de selectie en uitvoering van GDO kunnen theoretische en praktische overwegingen hulp bieden. Een belangrijk systemisch uitgangspunt is dat de selectie en de uitvoering van GDO wordt bepaald door verschillende contexten. Hierbij spelen de volgende factoren een rol:

- De visie en de werkwijze van de instelling en van het team waarbinnen de gezinsdiagnosticus werkzaam is.
- Het doel van het diagnostisch- en behandelingsproces waaraan een gezins- en relatietherapeut deelneemt.
- De bij een bepaalde casus passende soort GDO.
- De persoonlijke voorkeuren van de gezinsdiagnosticus.
- De wetenschappelijke onderbouwing van GDO.

Deze cursus is zowel theoretisch als technisch van opzet. De theorie van assessment, diagnostiek, taxatie, functie-analyse en indicatiestelling binnen behandelsettingen komt aan bod. Vanuit de theorie wordt veel geoefend met gezinsdiagnostiek voor de dagelijkse hulpverleningspraktijk. Een beslismodel voor de diagnostiek-keuze staat daarbij centraal. Er is veel aandacht voor de praktische mogelijkheden en de beperkingen van GDO.

De online omgeving bevat uit relevante literatuur over GDO en beschrijvingen van GDO technieken en methoden.

Informatie over de docenten/ISP & meer

De opleiding wordt verzorgd door Jos Truijens en co-docent Anna van der Meer.

Waar staat ISP & meer voor?

ISP & meer biedt geaccrediteerde opleidingen en cursussen op het gebied van systemisch denken en handelen, op zowel WO als HBO-niveau. Centraal hierin staat het vergroten van kennis, het leren taxeren van interacties en veranderruimte, het reflecteren op eigen denken en handelen en het toepassen van interventies. We geloven in de kracht van het kunnen werken met de systemische context bij individuen en in groepen. We hebben een visie op en een raamwerk voor hoe je dat in de praktijk goed kunt doen. ISP & meer hanteert daarbij het Truijens Interactie Model©. Dit model biedt een raamwerk voor hoe je bewust kan omgaan met de

invloed die ieder in interacties heeft. Je leert taxeren hoe je je houding en interventies kan afstemmen op de samenwerkingsrelatie die je hebt met de ander. Dit is onder andere sterk afhankelijk van het kader en doel van de interactie tussen jou en de ander. Ook als dit voor jouzelf duidelijk lijkt, blijkt in praktijk dat het toepassen van een relationeel en meervoudig betekenis-kader helpt. Deze kennis is toepasbaar in vele gebieden en werkvelden, onder andere in de psychotherapie, de psychiatrie, de jeugdhulp, in het onderwijs en in de welzijnssector.

Jos Truijens

Jos is sinds 1969 werkzaam in de psychiatrie en de psychotherapie. Hij is opgeleid tot gedrags- en cognitief therapeut, partner-relatie en gezinstherapeut en kinder- en jeugdtherapeut. Sinds de tachtiger jaren is hij actief als docent en opleider in diverse onderwijs settingen. Hij is erkend supervisor en opleider voor de VGCT, NVRG, VKJP, NVP en NVO. Hij werkte jarenlang als psychotherapeut bij zowel kinder- en jeugd en volwassenen GGZ- instellingen. Hij bouwt momenteel zijn werk af bij Het Eedenhuis, Praktijk voor psychotherapie, te Hilversum. Binnen ISP is hij verantwoordelijk voor de door de NVRG erkende opleiding en voor het management, en deze kennis en ervaring brengt hij mee in de samenwerking met ISP & meer.

Anna van der Meer

Anna heeft als gedragswetenschapper en systeemtherapeut ervaring met het bieden van deskundigheidsbevordering binnen de jeugdzorg, de kinder- en jeugdpsychiatrie, het onderwijs en de gemeenten. Zij is sinds 2010 eigenaar van Kind & meer (praktijk voor gezin en opvoeding) te Oosterbeek, Driel, Renkum/ Wageningen en Elst en stuurt een breed team van therapeuten aan. Het ook zelf uitvoerend therapeutisch werken met cliënten ziet ze als een belangrijke voorwaarde voor het geven van opleiding en supervisie, om theorie en praktijk optimaal met elkaar te kunnen blijven verbinden. Vanuit haar praktijk is zij actief binnen verschillende netwerken en superviseert ze ook in andere behandelpraktijken. Sinds 2015 is zij binnen ISP actief als co-docent, en in 2017 richtte zij ISP & meer op om het gedachtengoed van ISP voort te kunnen zetten en uit te kunnen breiden.

Startdata

De eerstvolgende groep start op 6 oktober 2021. Overige data zijn: 10 november en 15 december 2021 2 februari en 16 maart 2022. Data, tijden en locaties zijn onder voorbehoud en kunnen bij onvoldoende deelname of bijzondere omstandigheden door ISP & meer worden gewijzigd, zie Algemene Voorwaarden.

Studiebelasting

De cursus omvat vijf lesdagen van 9.30 tot 16.30 uur (12.30-13.30 uur lunchpauze). Totaal: 30 uur. Er wordt gewerkt met een online leeromgeving waar je onder meer opdrachten maakt en toegang tot literatuur krijgt. De gemiddelde voorbereidingstijd voor een cursusdag (lezen, uitwerken van opdrachten, e.d.) ligt tussen de 5 tot 10 uur per twee weken.

Accreditaties

Accreditatie is aangevraagd bij de NVRG. De kosten voor deze nascholing van vijf dagen, inclusief lunch en gebruik online leeromgeving, bedragen €1400,-.

Doelgroep

De cursus is bestemd voor psychiaters, artsen, pedagogen, psychologen, maatschappelijk werkers en SPV met een master opleiding. Deelnemers aan de cursus moeten werkzaam zijn in de Geestelijke Gezondheidszorg en/of Jeugdhulpverlening en reeds zijn opgeleid in systemische psychotherapie.

Programma

Elke bijeenkomst wordt door de cursisten voorbereid. Deze voorbereiding betreft:

- een bespreking van de opgegeven literatuur.
- de presentatie van een uitgevoerd GDO dat is onderbouwd met de behandelde lesstof. Bij voorkeur wordt de presentatie met filmbeelden ondersteund.

Het oefengedeelte van elke bijeenkomst heeft tot doel het leren maken van de keuze van het type GDO, het uitvoeren van een GDO en het rapporteren van GDO.

Van elke bijeenkomst wordt door één van de deelnemers een verslag gemaakt.

In het **theoretische** deel komt aan bod:

- Het uitgangspunt: GDO vindt altijd plaats binnen contexten.
- Theoretische concepten en bestaande schema's m.b.t. screening, assessment, diagnostiek, taxatie, classificatie, functie-analyse, casus- en diagnostische formulering, en indicatiestelling.
- Bespreking van de richtlijnen voor diagnostiek, indicatiestelling en interventies.
- Bespreking van de specifieke aspecten van GDO, m.n. de koppeling aan casus formulering.
- Bespreking van vergroting van het rendement van GDO.
- Verkenning van de beperkingen van GDO.
- Bespreking en oefenen van de wijze van rapporteren.

Het **praktijkgedeelte** van de bijeenkomsten bestaat uit:

- Het kritisch bespreken en doornemen van bestaande vragenlijsten, interviewmethodes, observatietechnieken en doe-technieken, met het doel het nut en de bruikbaarheid van diverse methoden en technieken voor de eigen werkpraktijk in te schatten.
- Cursisten oefenen met het uitvoeren van GDO in diverse vormen, in eigen werksetting.
- Het demonstreren en becommentariëren van zelf uitgevoerde GDO (met behulp van filmopnamen).

Het demonstreren en bespreken van door cursisten zelf ontwikkelde GDO technieken en methodes.

Werkwijze

Deze opleiding werkt met een online leeromgeving. Daarin vind je de literatuur die je ter voorbereiding leest, voorbereidings- en verwerkingsopdrachten en tref je per dag een programma aan. Ook gebruiken we de online leeromgeving om onderling uit te wisselen. De lesdagen zelf zijn klassikaal. Tijdens de lesdagen is veel ruimte voor oefenen van opgedane kennis en vaardigheden aan de hand van eigen casuïstiek, en voor uitwisseling.

Toets

De cursus wordt afgesloten met een schriftelijke toets. Van de cursist wordt verwacht een GDO rapportage te schrijven en deze toe te lichten in een schriftelijke reflectie over het doel, de keuze en de uitvoering van het GDO.

Criteria/ toetsing

Om de cursus met goed gevolg af te sluiten gelden de volgende criteria:

- 100% aanwezigheid (NVRG accepteert 90 % in geval van overmacht).
- Actieve deelname en inbreng tijdens de cursusdag
- Voldoende inbreng eigen casuïstiek tijdens de cursus
- Voorbereidingsopdrachten en notuleren voldaan
- Eindtoets met voldoende resultaat afgesloten en gepresenteerd